

مهدویت و جهانی شدن

بسم الله الرحمن الرحیم

مهدویت و جهانی شدن

نویسنده:

محمد نهاوندیان

ناشر چاپی:

بهار قلوب

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

مهدویت و جهانی شدن

مشخصات کتاب

مهدویت و جهانی شدن

سخنرانی: دکتر محمّد نهاوندیان (دهه ی فرخنده ی مهدویّت)

زیر نظر: مجمع مطالعات و تحقیقات مسائل جهانی مهدویّت

ناشر: بهار قلوب

چاپ اول: ۱۳۹۳

چاپخانه: گل وردی

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۵-۱۶-۹۹۶۷-۹۶۴-۹۷۸

قیمت: ۲۲۰۰ تومان

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

مراکز پخش: ۳۷۷۰۵۴۹۳ - ۰۲۵ و ۳۲۲۳۷۳۵۲ - ۰۳۱

ارتباط مستقیم: ۰۹۱۲

سامانه ی پیام کوتاه: ۳۰۰۰۶۰۱۶۱۴

Info@Mahdavi-Publication.com

Mahdavi-Publication.com

السّلام علی المهدی الّذی وعد الله عزّوجلّ به الأُمم، و یجمع به الکلم، و یلمّ به الشّعث، و یملأ

به الأرض قسطاً و عدلاً،

و ینجز به وعد المؤمنین.

ص:۱

اشاره

فهرست مطالب

مقدمه

ندانمت به حقیقت که در جهان به چه مانی ***جهان و هر چه در آن است صورتند و تو جانی

به پای خویشتن آیند عاشقان به کمندت ***که هر که را تو بگیری ز خویشتن برهانی

من ای صبا! ره رفتن به کوی دوست ندانم ***تو می روی به سلامت سلام ما برسانی

آینده جهان

در شب میلاد حضرت بقیه الله علیه السلام ، دیدگاه الهی نقطه نظر خودش را در مورد آینده ی جهان به جهانیان اعلام می کند. با این رویکرد به موضوع جهانی شدن و مهدویّت می پردازیم. امروزه بیش از هر موضوع دیگری از جهانی شدن و فرایند یکپارچگی جهانی سخن گفته می شود در این زمینه پرسش هایی چند مطرح است.

یکم. آیا این موضوع با بحثی که دینداران به طور عمومی، مسلمانان به طور خاصّ و شیعیان به طور شفاف تر معتقدند ارتباطی دارد یا نه؟

دوّم. آیا جریان جهانی شدن جهان را به سمت آینده ی جهان از نظر متدیّنان و منتظران، نزدیک تر می کند یا دورتر؟

به عبـارت دیگر، آیا رخـدادهای عالم را می توان به عنوان قرینه ها و نشانه هایی جهت تحقّق وعـده ی الهی در نظر گرفت، یا مسیر حرکت واقعی و عینی جهان در خلاف جهتی است که پیامبران ترسیم کرده اند؟!

سوّم. معتقدان به دیدگاه الهی در رابطه با پدیده ی جهانی شدن چه وظیفه ای دارند؟! آیا می توانند نقشی ایفا کنند؟ آن نقش چیست؟

ص:۸

تحوّل عظیم جهانی

پیش از پاسخ به این پرسش ها بیان مقدمه ای ضروری است تا نخست مسئله روشن شود. آن گاه با شناخت اجمالی به سؤالات اصلی پاسخ می دهیم. اگر این پرسش ها سی سال پیش مطرح می شد، به طور طبیعی در آن روزگار می پرسیدند: چگونه شما از حکومت جهانی واحد سخن می گویید، در صورتی که دو ابرقدرت بزرگ در مقابل هم صف آرایی کرده اند و هیچ نشانه ای از یکپارچگی جهانی وجود ندارد؟!

امّا در فاصله ی این بیست سال گذشته(۱)، اتفاقات بسیار دگرگون کننده و تحوّل آفرینی در صحنه ی حیات اجتماعی انسان ها اتفاق افتاد و چهره ی جهان

۱- لازم به ذکر است که سخنرانی دکتر نهاوندیان در برگزاری نخستین جشنواره و کنفرانس دهه فرخنده مهدویه/۱۳۷۸ به دعوت مرکز جهانی حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف ایراد شده است.

را دگرگون ساخت. برای نمونه کشف تکنولوژیک، امکان استفاده از فناوری الکترونیکی را در جهت افزایش ارتباطات انسانی فراهم کرد. این یک تحوّل عمیق و کیفی در تاریخ ارتباط انسان ها با یکدیگر فراهم نمود؛ ارتباطاتی که مرز جغرافیایی نمی شناسد و مفهوم سرعت، فضا و مکان را دگرگون ساخته است. برای مثال اگر هم اکنون در گوشه ای از عالم اتفاقی افتد، به طور لحظه ای در دورترین نقاط گیتی از آن مطّلع می شوند. در این فضا افراد با هم و در یک پروژه صنعتی مشارکت می کنند، با هم آشنا و دوست می شوند؛ بدون این که همدیگر را دیده باشند.

در این عرصه ی تحوّل جهانی بازارهای مالی در همه جای دنیا به هم مربوط شده و سرمایه در سراسر کره ی زمین بدون هیچ گونه محدودیّتی حرکت می کند، شرکت های چند ملیّتی بازیگران اصلی اقتصاد دنیا شده اند، معنای مرزهای سیاسی در

مبادلات اقتصادی بسیار کمرنگ تر شده، در زمینه های سیاسی مفهوم حاکمیّت ملّی دچار تحوّل شده، میزان کنوانسیون ها و قراردادهای بین المللی محدود کننده اختیارات دولت ها بسیار بیشتر از گذشته است، دولت ها به سمت یکپارچگی و متّحدشدن حرکت می کنند. ملاحظه ی نقشه ی سیاسی اروپا از جنگ جهانی دوّم تا کنون و مقایسه آن با امروز شاهد تحوّل عظیم سیاسی است.

در صحنه ی اجتماعی و فرهنگی نیز تعدد زبان ها، فرهنگ ها، آداب و رسوم محلّی در معرض تهاجم فرهنگ واحد قرار گرفته که زبان های متعدّد و خانواده به عنوان اساسی ترین نهاد اجتماعی در معرض عوامل جدید

ص:۱۱

فرهنگی هستند، آموزش و پرورش امروز با آموزش و پرورش گذشته قابل مقایسه نیست. به دلیل ورودی های متعدّد و متنوّع جدیدی که در آن دخالت می کنند.

به عنوان مثال اگر پدری بخواهد فرزند خود را تربیت کند، امروزه عملکرد او با گذشته متفاوت است. باید

اینترنت، ماهواره و دوستانی را که از طریق چت با فرزندتان تماس پیدا می کنند و عوامل دیگر را ملاحظه کند.

کوتاه سخن این که، در این دوره ی ارتباطات، انسان درجه ی کاملاً متفاوتی پیدا کرده است. پرسش این است که آیا این تحوّل خوب است یا بد؟ آیا چنین دگرگونی فرصت است یا تهدید؟

بی تردید چنین تحوّلی از سویی فرصت است ؛ چرا که گسترش تجارت بین ملّت ها و کشورها، باعث رشد مداوم تولید می شود و وصل بازارهای سرمایه به هم باعث جهش صنعتی و صادراتی می گردد. برای نمونه بعضی از کشورهای در حال توسعه مانند مالزی و اندونزی از این فرصت استفاده کردند و جهش صنعتی و صادراتی

ص:۱۲

را تجربه نمودند و از طرفی استفاده از امکان آموزش از

راه دور می تواند برخی از خلأهای تکنولوژیک و دانش فنی را کاهش بدهد و فرصت های جدیدی را عرضه کند.

امّا بـدیهی است که در کنـار این فرصت هـا، نگرانی هـا، چالش ها و تهدیـدهای بسـیار جـدّی مطرح است. معمولاً طبق اخبار رادیو و تلویزیون هر جـا یکی از سازمان های بین المللی (سازمان تجارت جهانی در سـیاتل یا کنکون مکزیک، بانک جهانی، صندوق بین المللی پول) جلسه ای تشـکیل می دهد، تظاهرات بسیار گسترده و گاهی با خشونت در مقابله و اعتراض به جهانی شدن رخ می دهد. به راستی این اعتراض ها برای چیست؟ اعتراض کنندگان چه اهدافی را دنبال می کنند؟

ص:۱۳

البته گروه های مختلفی در این تظاهرات شرکت می کنند. امّا

از اصلی ترین مسائل و دغدغه ها در مورد جهانی شدن، خلأ اداری شدن است.

این سؤال مطرح می شود که چه کسی جهان را به سمت یکپارچگی جهانی، اداره می کند؟ و چه کسی را در سطح ملّی و فراملّی حکومت، لازم داریم؟ حکومت جهانی با کیست؟ و چه کسی باید حاکم باشد؟

نگرانی ها از این است که بازیگران اصلی فرایند جهانی شدن در دو دهه ی گذشته شرکت های چند ملیّتی بودند. رقم ها تکان دهنده ای در این باره ارائه شده است. اگر شما صد غول اقتصادی بزرگ دنیا را لیست کنید، پنجاه و یک درصد آن ها شرکت های بزرگ بین المللی هستند نه کشورها! هفتاد درصد تجارت جهانی توسّط شرکت های چند ملیّتی صورت می گیرد و عمده تصمیم گیری ها در این حرکت جهانی به عهده ی مدیران

شرکت های چند

ص:۱۴

ملیّتی است. این مدیران به چه کسی پاسخگو هستند؟

طبیعی است که اینان باید به صاحبان سهام ها - نه به ملّت ها- پاسخگو باشند.

می گویند: وقتی منافع خصوصی صاحبان سهام این شرکت ها ملاک بود، یک سری کالاها، منافع و مصالح عمومی زیر پا لگد مال خواهد شد. اگر محیط زیست از بین رفت و آموزش عمومی لطمه خورد، مهم نیست. تجربه ی تاریخی در سطح ملّی نشان می دهد توازنی بین بنگاه و بازار از سویی و دولت از سوی دیگر ایجاد شده است.

قرار بود دولت ها پاسداران منافع عمومی باشند، در مقابل، منافع خصوصی شرکت ها ترکیب این دو موضوع بود که می توانست جامعه را رشد بدهد؛ امّا وقتی در سطح ملّی بنگاه ها،

فراملّی شدند ولی حکومت ها فراملّی

نشدند، در این صورت کالاهای عمومی مانند امنیّت، عدالت، آزادی و... که همه از

آن ها بهره می برند و مصرف یک شخص مانع از مصرف دیگری نمی شود، متولّی نخواهد داشت.

روشن است که کالاهای عمومی را نمی توان به عهده ی بنگاه و عملکرد بخش خصوصی گذاشت.

امّا با کمرنگ شدن وظایف دولت ها اگر قرار باشد اداره ی حرکت جهانی شدن در اختیار شرکت های چند ملیّتی باشد، به منافع ملّی جامعه ها به خصوص اقشار ضعیف تر، لطمه ای جدّی وارد خواهد شد.

بنابراین از نگرانی های بسیار بزرگ و اصلی ترین منافع و مسائل عمومی جامعه ها عدالت است. نگرانی دیگر این که در عملکرد جهانی شدن، اگرچه رشد

عمومی برای جهان ایجاد شده امّا این به نفع چه کسی عمل خواهد کرد؟ آمارها نشان می دهند که متأسفانه توزیع عادلانه ای در رشد درآمد، حاصل نشده است. امسال(۱) توسعه ی انسانیUNDP اعلام

۱- سال ۱۳۷۸ خورشیدی.

کرده که در ده سال گذشته، ۲۲ کشور گرسنه تر و ۵۵ کشور فقیرتر شده اند. باید به رشد حاصل شده در درآمد جهانی و توزیع آن دقّت کرد و رابطه ی مبادله را یافت. معمولاً کشورهای در حال توسعه فروشنده ی مواد اوّلیّه هستند. شاخص قیمت مواد اوّلیّه بین سال های ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۸ به جای رشد از ۸۸ به ۸۶ تنزل پیدا کرده است. برای مثال در مورد مواد معدنی مثل نفت که عمده کالای صادراتی ایران است، شاخص از۱۱۸ به ۷۸ تنزل پیدا کرده است.

به این معنا که جنس کشور ایران را با پول کمتری می خرند و آن ها را با پول بیش تری می فروشند. حاصل بدتر شدن رابطه ی مبادله، به معنای توزیع ناعادلانه ی حاصل رشد است و این نگرانی جدّی است!

حاکم جهانی کیست؟

عدالت اجتماعی در زمینه ی اقتصادی نیز وجود ندارد و نگرانی های دیگر در پاسخ به این سؤال و

این خلأ که اداره و حاکمیّت جریان جهانی شدن با کیست؟

در این باره چهار گزینه مطرح شده است:

۱. شرکت های چند ملیّتی

کسانی که این جریان را شروع کردند صالح ترین افراد برای اداره ی آن هستند. طبعاً قربانیان چنین نسخه ای، نه فقط در کشورهای

در حال توسعه، بلکه در کشورهای توسعه یافته، اکثریت ملّت ها خواهند بود. از این رو بسیاری از اعتراضات به جهانی شدن در همین کشورهای غربی صورت می گیرد.

۲. سازمان های بین المللی

گروه دیگر می گویند: سازمان های بین المللی عهده دار امور بشوند، از این رو بود که در سال ۱۹۵۵ سازمان تجارت جهانی تأسیس شد.

زیر مجموعه ی این سازمان، سازمان هایی مثل صندوق بین المللی پول، بانک جهانی، خانواده ی

سازمان ملل به عنوان نمایندگان حکومت ها اداره ی امور بین الملل را به عهده بگیرند و در این اواخر دادگاه بین المللی نیز تشکیل شد.

این راه حل قدری دموکراتیک تر است، امّا این مشکل را دارد که بروکراسی حاکم بر این سازمان ها و فاصله تصمیم گیرندگان از خواسته های ملّت ها آن قدر زیاد است که پاسخ های ناکارآمد حاصل می شود. بسیاری از دستگاه هایی که در سازمان ملل ایجاد شدند اگر عملکرد و بیلان کار ظرف ۵۰ سال را با اساسنامه و شرح وظایفشان مقایسه کنیم، امیدوار کننده نیست.

۳. اداره ی دولتی

به این نظریّه در دنیا، به خصوص بعد از فروپاشی شوروی، عدّه ای معتقدند که حق ماست که اداره و حاکمیّت دنیا را به عهده بگیریم، به خصوص بعد از روی کار آمدن هیئت حاکمه ی جدید دولت

ص:۱۹

آمریکا، این نظریّه مخفیانه و در بحث ها و مشورت های داخلی و درونی صریح شد و در عمل هم تجلّی پیدا کرد.

آنان به خودشان اجازه دادند که به کشورهای دیگر حمله کنند و حکومت کشورهای دیگر را تغییر می دهند.

امّا این گزینه، ناعادلانه تر از گزینه های دیگر است و در واقع نفی همه ی دستاوردهای تجربه ی تاریخی خود غرب در به دست آوردن دموکراسی حقوق بشر است.

۴. جوامع مدنی

چهارمین گزینه نیز گاهی مطرح می شود که ما با قوّت بخشیدن به نهادهای جوامع مدنی و تشکّل های اجتماعی، بسیاری از امور جهانی را به آن ها واگذار کنیم.

ص:۲۰

این نظریّه گرچه در ادبیات مطرح شده است، امّا هنوز نسخه ی قابل عملی، ارائه نکرده است.

۵. حکومت واحد جهانی

نظریّه ی دیگری نیز در کنار این چهار گزینه معمول و متـداوّل است که امروزه بیش از همیشه در طول تاریخ گذشـته زمینه ی بروز و ظهور دارد.

طبق این نظریّه راه حـل جهان، یکپارچه داشـتن حکومت جهانی واحـد الهی است. البته برای کسانی که به نسـخه ی الهی برای جامعه ی بشـری معتقـد نباشـند، می شود از مبانی شـروع کرد. امّا برای معتقـدان فرصت بسـیار شایسـته ای پیش آمده است که تأمّل دوباره ای در سرمایه ی خودتان نمایید و سخن متدیّنان از آغاز تاریخ

انبیا این بوده است که بشریّت، شایستگی یک حکومت جهانی واحد را دارد و تأمین عدالت، این آرزوی دیرین بشری، تنها به دست یک حاکم الهی قابل تحقّق است.

جهانی شدن و هدفمندی

همه ی کسانی که در بحث جهانی شدن مطالعه کردند می توانند تأیید کنند که فرایند جهانی شدن حتماً هدف می خواهد. این پروسه ایجاد شده بر اساس مدیریّت جهت می گیرد و بر اساس گزینه های طرح شده بسیار واضح است که با مدیریّت واحد، جهتش عوض خواهد شد.

پرسش این که آیا ما می توانیم از جهانی شدن بی هدف حمایت کنیم؟

متدیّنان اعتقاد دارند که نسخه ی آن ها برای جهانی شدن هدف تعیین کرده است. آنان از آینده ی جهان ترسیمی ارائه کرده اند. امضای زیر این ترسیم نیز امضای خالق عالم است. مؤمنان به یقین ایمانی اعتقاد دارند که آینده ی جهان این گونه خواهد بود. به این جهت،

دیدگاه فرد و جامعه ی مؤمن به آینده ی جهان دیدگاه مثبت است.

ص:۲۳

مؤمنان به آینـده ی جهان یأس ندارنـد، جامعه ای که ادّعای ایمان دارد، نمی توانـد به آینـده بـدبین شد. از این رو قوّت صبر، استقامت و تلاش دائمی نتیجه ی چنین یقینی است.

ص:۲۴

جهانی شدن و فرهنگ جهانی

مطلب دیگر این که جهانی شدن فرهنگ جهانی می طلبد. نمی شود ما سخن از جهانی شدن و یکپارچگی جهانی بزنیم، امّا

فرهنگ ما فرهنگ نژادگرا، متّکی بر زبان خاصّ و منطقه ی جغرافیایی خاصّ باشد.

چنین فرهنگ جهانی که نسبت به همه ی آحاد بشری یکسان، فرا نژادی، فرا زبانی و فرا مکانی باشد همان فرهنگ دینی است.

در روایات اسلامی از این فرهنگ که نظریّه ی فطرت را به

طور دقیق مطرح می کند، بیان می دارد که انسان ها با فطرت الهی زاده می شوند، رنگ پوست و زادگاه در این فطرت و سرشت انسانی اثری نمی کند.

تئوری فطرت دین اسلام بهترین مبنای تئوریک برای یک فرهنگ جهانی است.

تجربه ی یکپارچگی منطقه ای

مطلب دیگر تجربه ی یکپارچگی های منطقه ای است. برای مثال در اتحادیّه ی اروپا نشان داده است که اگر بخواهند در موردی یکپارچگی، موفّق بشود، لازم است این یکپارچگی مشارکت یکسان و عادلانه، تأمین کند. اروپایی ها تا پیش از پایان جنگ جهانی دوّم شکم یکدیگر را می دریدند. گرچه سخن از اتحاد اروپا شاید از جانب «پرودون» و حتّی قبل از او (از قرن چهاردهم و پانزدهم) مطرح بود. امّا چرا هرگز تحقّق پیدا نکرد. چون هر بار یک دولتی گاهی فرانسه، بار دیگر آلمان و بار سوّم ایتالیا می خواست بر دیگران مسلّط شود. آنان بعد از جنگ جهانی دوّم به عقل حاصل از تجربه رسیدند که مدل پیشین را کنار نهادند و نسخه ی مشارکت را

ص:۲۶

طرح ریزی کردند و در راه یکپارچگی به حق تعیین سرنوشت شرکت کنندگان احترام گذاشتند.

اگر کسانی در پی فرهنگ جهانی می گردند، آن فقط فرهنگ دینی است که به واقع و با مبنای بینشی، بر اصل اختیارمندی انسان ها تأکید می کند. امّا یکپارچگی جهانی که ما در این حکومت جهانی واحد سراغ می گیریم، یکپارچگی حاصل شده از زور و فشار و تهدید و دیکتاتوری نیست، بلکه از یک همگونی فکری حاصل شده

از انتخاب های آزاد افراد به دست آمده است.

برای نمونه در روایتی آمده: امام حسن عسکری علیه السلام خطاب به فرزند رشید خود موعود عالم چنین فرمودند:

تَهْتَزُّ بِکَ أَطْرَافُ الدُّنْیَا بَهْجَهً ...(۱)

۱- ترجمه: جهان به وجود تو خرّم شود، بحار الأنوار، ج ۵۲: ص۳۶، ح۲۸؛ کمال الدّین و تمام النعمه، ج ۲: ص۴۵۰، ح۱۹.

آری ظهـور امـام زمـان علیه السـلام و برقراری حکـومت ایشـان برخلاـف تصویری که معانـدان یـا غافلاـن می سازنـد ظهور و حاکمیّتی بر زور و شمشیر نیست، بلکه در سراسر عالم برای مهدی علیه السلام به سرور و به احتزاز در می آید.

در روایت دیگری که داستان ملاقات امام زمان علیه السلام با مسیح علیه السلام آمده چنین می خوانیم:

همه ی مسـیحیان عالم به پیروی از اقتدای مسـیح علیه السـلام به مهدی موعود علیه السـلام به ایشان ایمان می آورند، بدون آن که قطره ای خون ریخته شود.

در تمـام روایـاتی که در مورد جنـگ هـای یـاران حضـرت مهـدی علیه السـلام آمـده، سـخن از جنگ با جبّاران، کفرورزان و طاغوت ها است. یعنی جنگ ها برای مقابله با حاکمیّت اسـتبدادی است نه این که کسـی را مجبور کنند که ایمان بیاورد. مگر جد والاقدر ایشان حضرت محمّد مصطفی صلی الله علیه و آله حتّی در یک مورد به ایمان جبر کرد! وقتی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مکّه را فتح

ص:۲۸

کردند حتّی یک مورد نداریم که کسی را به اسلام آوردن مجبور کنند، بلکه آن حضرت فرصت دادند که مردم از ادیان الهی هر کدام را که می خواهند انتخاب کنند و تحقیق نمایند و مهلتی نیز

تعیین کردند که در تاریخ آمده:

یهود بنی قریظه خیانت کردند و توطئه چیدند، یکی از اهالی این قبیله، ریحانه بود. ریحانه وارد خانواده ی نبی اکرم صلی الله علیه و آله شد، آن حضرت دوست داشتند او مسلمان بشود و آزاد باشد. در اوّل از پذیرش اسلام کراهت داشت. نبی اکرم صلی الله علیه و آله به این خانم که در خانه ی آن حضرت زندگی می کرد حتّی به اسلام اجبار نکردند. روزی با اصحاب تشریف می بردند. صدای پایی آمد، فرمودند:

این صدای پای ثعلبه است که خبر مسلمان شدن ریحانه را برای من می آورد.(۱)

آری، حکایت گسترش اسلام حکایت قبول قلب هاست نه فشار حکومت ها. بهترین دلیل این است. وقتی دولتی با زور شمشیر جایی را تصرّف می کند، تا موقعی که حکومت مرکزی قادر و مقتدر است، ایالت ها و ولایت های تصرّف شده در اطاعت او هستند. امّا وقتی حکومت مرکزی ضعیف می شود باید حاصل آن زورها برداشته بشود.

۱- بحار الأنوار، ج ۲۰: ص۲۷۸؛ الاصابه (ابن حجر) ج۸: ص ۱۳۱.

همان طور که در مورد گسترش اسلام چنین شد، بعد از این که دستگاه خلافت ضعیف شد، این مناطق مختلف به استقلال رسیدند و از اطاعت خلفا دست برداشتند، امّا از اسلام دست

بر نداشتند. پس اسلام با گسترش شمشیر پیش نرفته بود، بلکه قلب ها به سمت این دین باز شده بود.

ص:۳۱

نسخه ی دینی برای حکومت جهانی

داستان حکومت امام زمان علیه السلام جز این نیست. مهدی ما ارواحناه فداه پیام صلح، عدالت و امنیّت را برای همگان می آورد. سخن در این است که فرهنگ دینی، نسخه ی دینی برای آینده ی جهان نیز دارای ویژگی اختیارمندی، عدالتجویی، بشری بودن و بی تبعیض بودن است.

نکته ی اصلی در این زمینه، اخلاقی بودن نسخه ی حکومت دینی است. امروزه در دنیا بحث اخلاق می بینید بحث بسیار جدّی شده، رسوایی هایی که در شرکت های بزرگ چند ملیّتی مثل انرون و دیگران اتفاق افتاد یک بار دیگر مسئله ی اخلاق را مطرح کرده است و به این مطلب رسیده اند که آموزه های سرمایه داری نمی تواند عملکرد صحیح در بنگاه های جهانی را فراهم کند. از این رو در مدارس مدیریّت، اقتصاد و بازرگانی دنیا دوباره طرح رابطه ی اخلاق و اقتصاد را شروع کرده اند.

ص:۳۳

فرهنگ دینی ارائه ی نسخه ی اخلاق جهانی دارد. یکی از کارهای بسیار خوبی که باید روزی کسانی برای رفع نقیصه ی اعلامیه ی جهانی حقوق بشر اقدام کنند این است. گرچه این اعلامیه روی بحث حقوق تأکید کرده است، امّا طرف دیگر حقوق که مسئولیّت هاست، مانده است.

روی دیگر سکّه ی آزادی ها، تکالیف است. انسان آزاد بدون مسئولیّت می تواند جنایت بیافریند. ما امروزه به منشور جهانی اخلاق احتیاج داریم و بهترین مبانی اخلاق بشری را ادیان الهی ارائه کرده اند. و در آموزه های اخلاقی، بین ادیان الهی مشترکات فراوان است. چه خوب است که جامعه ی

اسلامی پرچم دار این نهضت جهانی اخلاق بشود.

البته این نمی شود مگر این که خود ما در عمل نیز به اخلاق عمل کنیم. در روایتی آمده که حضرت صادق علیه السلام فرمودند:

ص:۳۴

«مَنْ سُرَّهُ أَنْ يكَونَ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ فَلْينْتَظِرْ وَ لْيعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ»(۱)

هر کس خشنود است دلش شادان شود به این که از یاران مهدی باشد، باید انتظار پیشه کند، و انتظار پیشه کردن، به معنای گوشه ای نشستن و کاری نکردن نیست، از این رو برای رفع این شبهه فوری می فرماید: عمل کند، منتظر واقعی امام زمان علیه السلام اهل عمل است، ولی ملاک عمل، ورع، تقوا و اخلاق نیکو است.

کسی که ادّعای انتظار آن بزرگوار را دارد، باید در خانه، محل کار، خیابان، بازار و هر جا که هست، حرکات و سکناتش، نمونه ی تمام نمای اخلاقی باشد که قرار است موعود به عالم بشری ارائه کند.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲: ص ۱۴۰، ح ۵۰؛ الغیبه(للنعمانی)، ص ۲۰۰، ح ۱۶.

آیا جامعه ی ما این طور هست؟ بایـد از این مجالس معنوی انرژی معنوی بگیریم و از این سرچشـمه سـیراب شویم که بعـد در عمل ما این انتظار متجلّی شود، اگر چنین شدیم، پیام جهانی شدن الهی در اعمال فردی و جامعه ای ما به جهان صادر شود.

امّا اگر خـدای نکرده فقـط ادّعـای انتظـار کردیم، ولی اخلاـق مهـدوی را در عمل و عـدالت رعایت نکردیم، فرد خوبی برای انتظار و ظهور نبوده ایم، و اگر رعایت

کردیم ادامه ی روایت مژدگانی ماست. که می فرماید:

پس تلاش کنید و چشم به راه باشید که گوارای شما باد ای گروه مورد رحمت خدا!(۱)

۱- فَجِدُّوا وَ انْتَظِرُوا هَنِيئاً لَكُمْ أَيَّتُهَا الْعِصَابَةُ الْمَرْحُومَةُ.

جهانی شدن و وظیفه ی مسلمانان

اینک این پرسش مطرح است: آیا مسلمانان جهان که بیش از بیست درصد جامعه ی بشری را تشکیل می دهند، در مقابل جریان جهانی شدن می خواهند تسلیم شوند و اثر پذیر باشند؟ بدون اثرگذاری آیا به صلاح جامعه ی اسلامی است؟ یا در برابر آن نفی و مقابله ی مطلق و مبارزه با همه ی آثار و تبعات آن و آیا این عملّی است؟

جواب این که نه تسلیم مطلق و نه نفی مطلق. راه حل، مشارکت فعّال مسلمانان جهان است و اثرگذاری در کنار اثرپذیری، یعنی یک تعامل پویا امّا برای این تعامل پویا لازم است ما سخن خودمان را داشته باشیم.

اکنون وقت آن است که مسلمانان جهان پیرامون

اندیشه ی حکومت جهانی واحد، نسخه ی خودشان را به عالم ارائه کنند.

ص:۳۷

به نظر می رسد جریان جهانی شدن نه تنها دنیا را از آینده ای که ادیان برای جهان ترسیم کرده اند دور کرده، بلکه علّت قابلی را برای این تحقّق فراهم کرده است.

فلاسفه می گویند: برای این که پدیده ای اتفاق بیفتد یک علّت قابلی می خواهد و یک علّت فاعلی.

اگر شما لیوان پر آبی بخواهید اگر هزاران لیتر هم آب داشته باشید، امّا لیوان نداشته باشید این لیوان آب تحقّق پیدا نمی کند.

جهان امروزی دارد نسبت به گذشته برای قبول حکومت جهانی واحد و قبول مفاهیم الهی در جامعه ی بشریّت آماده تر می شود، امّا این وظیفه ی متدیّنان عالم است

که مظروف این ظرف را عرضه کنند.

زمان آن فرارسیده که ما حرف ادیان و انبیا را در جامعه های جدید با زبان روز عرضه کنیم و بر این

کام تشنه ی بشری که هنوز هم تشنه ی عدالت، صلح و امنیّت است نام مبارک مهدی علیه السلام را بچشانیم.

ای مدنی برقع و مکّی نقاب ***سایه نشین چند بود آفتاب

ملك برآرای و جهان تازه کن ***هر دو جهان را پر از آوازه کن

منتظران را به لب آمد نفس ***ای شه خوبان تو به فریاد رس

لازمه ی حکومت جهانی

نفس باد صبا مشك فشان خواهد شد ***عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد

ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد ***چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد

زین تطاول که کشید از غم هجران بلبل***تا سرا پرده ی گل نعره زنان خواهد شد

ص:۳۹

سخن در رابطه ی حکومت جهانی با مدیران و انسان های جهانی است یعنی آنچه که لازمه ی حکومت جهانی است.

گفتیم که سیر طبیعی جهان، جهان را برای حکومت جهانی واحد آماده تر می کند. اکنون یک حرکت طبیعی در حال وقوع است و یک فرآیند انسانی در میل به گسترش ارتباطات ترکیب شده که با یک امکان فنی جهان را یکپارچه می کند. این یکپارچگی جهانی نیاز به یک حکومت جهانی واحد را متجلّی می کند.

بنابراین ما یک جهانی شدن انسانی و فنّی داریم که لزوماً چیز بدی نیست، امّا در مقابل، یک تلاش برنامه ریزی شده برای پر کردن این ظرف با یک محتوای مادّی و تحمیلی صورت می گیرد که نام آن را جهانی سازی مادّی می گذاریم که با این جهانی سازی باید مقابله کرد.

ص:۴۰

جهان شمولی اسلامی

نکته ی دیگر این که بینش الهی در تفکّر قابلیّت و پتانسیلی را دارد که به

این نیاز جهانی پاسخ مثبت بدهد.

جهانی شدن هدف می خواهد، تفکّر دینی نیز برای آینده ی تاریخ بشر هدف ترسیم کرده است.

جهانی شدن فرهنگ جهانی می خواهد، ادیان الهی فرهنگ جهانی فرا زمانی، فرا نژادی و فرا مکانی به انسان ارائه می کنند.

جهانی شدن مشارکت آزادانه ی همه ی انسان ها را در این فرایند می طلبد. بینش دینی نیز بر آزادی و اختیارمندی انسان ها مبتنی است، چرا که قبول ادیان الهی در طول تاریخ با اختیار و آزادی همراه بوده است.

ص:۴۱

مثل حکومت های دیکتاتوری و امپراطوری ها نبوده که با قدرت و زور تحمیل شده باشد و با از بین رفتن زور از بین برود.

این نکته را جهان شمولی اسلام می نامیم. ما اعتقاد داریم که اسلام قابلیّت دارد که به این سؤال جهانی شدن انسانی پاسخ و محتوا ارائه کند. امّا اگر بخواهد این جهانی شدن به نحو صحیح الهی، انسانی تحقّق بپذیرد چه کسانی باید این کار را انجام دهند؟

جهانی شدن انسانی، انسان های جهانی می طلبد. مدیریّت عادلانه ی جهانی شدن، مدیران عدالت پیشه

ص:۴۲

می طلبد

و این نکته ای است که منتظران امام زمان علیه السلام باید به این نکته خوب بپردازند.

تصویر ذهنی ما از حکومت جهانی امام زمان علیه السلام چیست؟

آیا ما فکر می کنیم برقراری این حکومت به یک اشکال خارق العادّه توسّط جن و پری و فرشته و... اتفاق می افتد؟

ترسیم ذهنی ما یک ترسیم افسانه ای است، یا اینکه واقعاً برای این آینده و تحقّق یک واقعیت عینی و مبتنی بر اسباب و علل قائل هستیم.

خداوند این عالم را بر اساس اسباب و علل ساخته است که امام صادق علیه السلام می فرماید:

«أَبَى اللَّهُ أَنْ يُجْرِيَ الْأَشْيَاءَ إِلَّا بِأَسْبَابٍ»(۱)

ص:۴۳

۱- ترجمه: خداوند ابا و امتناع فرموده از آن که چیزها جاری و موجود شوند، مگر به اسباب، الکافی، ج ۱: ص۱۸۳، ح ۷.

اگر قرار است حکومت عادله ی جهانی تحقّق یابد کسانی باید باشند که این حکومت و این نظام را برافرازند، در آن هنگام فوری ترین وظیفه ی کسانی که چشم به راه چنین حکومتی هستند این است که خودشان را شایسته ی چنین حکومتی کنند و دارای توانمندی هایی باشند که به چنان جامعه ای و نظام و حکومتی مدد برسانند.

حکومت عدل و داد

در توصیف حکومت امام زمان علیه السلام ویژگی بسیار پر رنگی است. در روایات شیعه و سنّی، حتّی در توصیف ادیان دیگر از حکومت عادله ی آخرالزّمان آمده است که زمین از عدل و داد پر می شود. در روایات گاهی

فاعل این پر کردن عدل و داد، خود خداوند متعال که می فرماید:

ص:۴۴

«یَمْلَأَ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطاً وَ عَدْلًا»(۱)

خدا زمین را از عدل و داد توسّط حضرت مهدی علیه السلام پر می کند.

در دسته دیگر از روایات فاعل این فعل، امام زمان علیه السلام است که می فرماید:

«یَمْلأُ اللَّهُ بِهِ الأَرْضَ عَدْلا وَ قِسْطاً کَمَا مُلِئَتْ جَوْراً وَ ظُلْما»(۲)

حضرت مهدی علیه السلام جهان را از عدل و داد پر می کند.

در روایتی دیگر فاعل فعل پر کردن جهان از عدل و داد، یاران حضرت مهدی علیه السلام هستند. این روایت در بحارالانوار، امالی شیخ طوسی و منتخب الاثر که مجموعه ی گزیده ی ارزشمندی

است آمده است: امیرمؤمنان علی علیه السلام می فرمایند:

۱- بحار الأنوار، ج ۳۶: ص۳۱۶، ح۱۶۲.
۲- بحار الأنوار، ج ۵۱: ص۱۲، ح۱۴.

«لَتُمْلَأَنَّ الْأَرْضُ ظُلْماً وَ جَوْراً حَتَّی لَا یَقُولَ أَحَدٌ اللَّهُ إِلَّا مُسْتَخْفِیاً ثُمَّ یَأْتِی اللَّهُ بِقَوْمٍ صَالِحِینَ یَمْلَئُونَهَا قِسْطاً وَ عَدْلًا کَمَا مُلِئَتْ ظُلْماً وَ جَوْراً.»(۱)

جهان از ظلم و ستم پر می شود، بعد خدا قوم صالحی را می آورد که زمین را از عدل و داد پر می کنند.

این کار، کار جمعی است. قرار نیست امام زمان علیه السلام تنهایی این کار را انجام

بدهند، اگر قرار بر این بود اصلاً غیبت چه نیاز بود؟

آیه های بسیاری به حکومت عادله جهانی اشاره دارند. در آیه ای می خوانیم:

۱- ترجمه: (زمانی خواهد آمد) که زمین از ظلم و ستم پر شود تا جایی که نام خدا را در پنهانی بزبان آورند، آنگاه خداوند قومی صالح بوجود آورد و آنها زمین را پر از عدل و داد کنند چنان که پر از ظلم و ستم باشد. الأمالی (للطوسی)، ص۳۸۲؛ بحارالانوار، ج ۵۱: ص۱۱۷، ح۱۷ و منتخب الاثر، ج۳: ص۱۷۷.

{وَ لَقَدْ كَتَبْنا فِی الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ یَرِثُها عِبادِیَ الصَّالِحُونَ}(۱)

بندگان شایسته من زمین را میراث خواهند برد.

این بندگان شایسته در كدام مدرسه قرار است تربیت بشوند. كدام یک از ما كه ادّعای انتظار داریم خودمان را با این استاندارد آماده می كنیم.

جالب است همین اشاره ای را كه در آیه ی شریفه آمده است كه ما در زبورِ داوود نوشتیم، بعد از این كه در تورات ذكر كردیم، هنوز هم در همین كتاب توراتی كه در دست مردم است، در زبور سی

و هفتم عین این عبارت آمده است كه در ترجمه ی فارسی آورده اند: حلیمان زمین را به ارث خواهند برد.

۱- انبیاء: ۱۰۵.

ویژگی های یاران امام مهدی علیه السلام

اینک به ویژگی این حکومت جهانی که توسّط یک جمع صالحی تأمین می شود می پردازیم.

حکومت امام مهدی علیه السلام بدون آدم هایی در استاندارد و تراز مهدوی، تحقّق پیدا نخواهد کرد.

در روایتی که در«غایه المرام»آمده: امیرمؤمنان علی علیه السلام به یاران حضرت اشاره ای دارند می فرمایند:

در طالقان گنج هایی است که گنج های طلا و نقره نیستند ولی گنج ها، مردانی

هستند، خدا را آن

چنان که شایسته ی معرفت اوست شناخته اند، آنان یاران مهدی علیه السلام هستند.(۱)

اهلش می دانند که این توصیف، چه توصیف بلند و سنگینی است، ما که با دعای «اللهم عجّل لولیّک الفرج» به سهم خود چه مقدار آمادگی ایجاد کرده ایم که در چنین ترازیی قرار بگیریم که قابلیّت کمک به آن حضرت را در این حکومت جهانی پیدا کنیم؟

در روایت دیگر امام صادق علیه السلام در حدیث طولانی در خصوص اصحاب حضرت مهدی علیه السلام مقداری توضیح می دهند. ابوبصیر می پرسد: فدای شما بشوم! آیا در آن روزگار روی کره ی زمین مؤمنی غیر از این هایی که شما می فرمایید نیست؟

گاهی تصوّر می شود که زمین از ظلم و ستم پر می شود و طوری می شود که مؤمنی نمی ماند. یعنی مؤمنین همین سیصد و سیزده نفر معروف هستند.

۱- غایه المرام و حجّه الخصام، ج ۱: ص ۱۵۲ و ص ۲۰۵.

حضـرت می فرمایند: مؤمن بسـیار زیاد است ولی یاران مهدی علیه السـلام غیر از مؤمنین هسـتند، که غیر فراوانند، آن ها گروه زبده و برگزیده ای هستند که قرار است به حضرت کمک کنند، ویژگی اینها چیست؟

می فرمایند:

«هُمُ النُّجَبَاءُ وَ الْقُضَاهُ وَ الْحُکَّامُ وَ الْفُقَهَاءُ فِی الدِّینِ»(۱)

آنان نخبگان و برگزیـدگان جامعه انـد، کسانی هسـتند که باید صـلاحیّت داوری و توان مدیریّتی در چنان حکومت جهانی را داشته باشند، کسانی که توان مدیریّتی جامعه را باید داشته باشند.

من که ادّعـای یـاوری امـام زمان علیه السـلام را می کنم، کـدام مهارت را در خودم ایجاد کرده ام که آن روزی که امام زمان علیه السـلام پشت به خانه ی خـدا می دهند و یاری می خواهند، من از جا برخیزم و بگویم: یا صاحب الزّمان! من طول عمرم با هدف

۱- دلائل الإمامه، ص۵۶۲؛ منتخب الاثر، ج۳: ص۱۷۹.

یاوری به شما در خودم چنان توانمندی ایجاد کردم که بتوانم در سطح جهانی به شما کمک کنم.

باید جوان ها در زندگی هدف گذاری کنند. خودشان را ارزان نفروشند. هدف های حقیر برای خودشان را تعیین کنند، بلکه بالاترین قلّه را هدف بگیرند. با مولای خود عهد ببندند که تمام عمرشان را سرمایه گذاری کنند که به آن حضرت خدمت کنند.

آری! حکومت مهدوی، مدیران تراز مهدوی و جهانی می طلبد.

آن گاه حضرتش می فرمایند:

«یَمْسَحُ بُطُونَهُمْ وَ ظُهُورَهُمْ فَلَا یَشْتَبِهُ عَلَیْهِمْ حُکْم»(۱)

به چنان درجه ای از علم و آگاهی می رسند که گویی خداوند بر جسم و جان آن ها دست الهی کشیده است و در داوری و مدیریّت اشتباه نمی کنند.

۱- همان.

ویژگی یاران مهدی علیه السلام این گونه است تا چه برسد به خود آن حضرت که خود، سر سلسله ی جمع نخبگان جهانی است.

بنابراین، اگر کسی آرزو و ادّعای یاوری مهدی علیه السلام در این حکومت جهانی را دارد، این ویژگی ها و خصوصیّات را لیستی کند و خودش را با این ملاک، محک بزند، ببیند چند نمره می گیرد و چه قدر کم دارد و چه قدر باید تلاش کند تا به این حد برسد، آن وقت می شود ادّعا کرد که من کاری برای آماده سازی کرده ام.

نکند خودمان را راضی کنیم به این که چون صبح جمعه ای دعای ندبه ای خوانده ام، پس جزو منتظرانم؟! دعای ندبه خوب است، امّا خوبی آن به این است که شعله ی عشق و اشتیاق را در من شعله ور کند و تمام زندگی مرا در گرما و نور خودش بگیرد و همه ی حرکات زندگی مرا در این مسیر جهت دهی کند، لحظه ای را من در زندگی تلف

نکنم مگر برای آماده سازی این صلاحیّت، قابلیّت و کفایت.

چه کنیم که ما در آن سطح نیستیم امّا مشتاق، شیدا و منتظریم.

جواب ما را امام علیه السلام روشن کرده است، آن جا که می فرمایند:

«مَنْ سَرَّهُ أَنْ یَکُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ فَلْیَنْتَظِرْ و... »(۱)

هر کس دوست دارد که از یاران پیشوای جهان باشد، اوّلاً همه ی زندگی خود را با چشم به راهی نسبت به آن آینده، هدف و آرمان تنظیم کند. معنای انتظار این است. برای این که کسی گمان نکند انتظار، نشستن و دست روی دست گذاشتن است، بلافاصله فرمودند:

«وَ لْیَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ»(۲)

۱- الغیبه(للنعمانی)، ص۲۰۰، ح۱۶؛ إثبات الهداه بالنصوص و المعجزات، ج ۵: ص۱۵۹، ح۴۸۷.
۲- همان.

و عمل کند، چرا که منتظر اهل عمل است، امّا این عمل قید و کیفیت دارد، عمل کند با پرواپیشگی و تقوا.

نمی شود من جشن امام زمان علیه السلام بگیرم، شیرینی پخش کنم، امّا همزمان معصیت هم بکنم.

نمی شود من ادّعای یاوری امام زمان علیه السلام را کنم، امّا کاری کنم که مورد رضای آن حضرت نباشد.

اخلاق در سطح جهانی

نکته ی دوّم اخلاق نیکوست، روی این نکته تأکید داریم. امروزه جهان به یک نهضت اخلاقی به شدّت نیاز دارد.

چند ماه پیش رسوایی های مالی شرکت «ورلد کام» که شرکت بسیار بزرگ مخابراتی چند ملیّتی است و شرکت «انرون» که یک شرکت نفتی بسیار عظیم جهانی است مطرح شد. مؤسّسه ی تحقیقاتی «هریتج» یا «بروکینز» طی محاسباتی که انجام داده

بود، اثر ضرر ورشکستگی شرکت «انرون» برای اقتصاد آمریکا، چیزی نزدیک چهل میلیارد دلار بود، و آثار غیر مستقیم آن در تحلیل هایی منتشر شد، ریشه ی این ورشکستگی فساد مالی بود، تحلیل های مفصّلی شد، دیدند این ورشکستگی به این برمی گردد که ضوابط اخلاقی توسّط مدیران مالی رعایت نشده است.

مثلاً به دروغ گفته اند: شرکت ما این مقدار سود کرده، برخی هزینه ها را نشان ندادند تا در حساب های مالی قیمت سهام در بازار بورس بالا برود بعد سهام های شخصی خودشان را به آن قیمت فروختند و پولی به جیب زدند.

در این باره بحث بسیار جدّی درگرفت. برنامه ریزان دروس مدارس مدیریّت بازرگانی، سمینارهای متعدّدی گذاشتند که در کجا، کار اشکال دارد، چرا هر جا را بازرسی می کنیم، فساد اخلاقی و مالی است؟ چرا دروغگویی و اظهار خلاف واقع و تلاش

برای حسابسازی به این نحوه گسترده در شرکت های بزرگ وجود دارد؟

اهمیّت این بحث به این جهت است که پیش تر گفتیم که هم اکنون بازیگران اصلی جهانی شدن شرکت های چند ملیّتی هستند، امانت های بین المللی دست کسانی سپرده می شود که از صلاحیّت اخلاقی اوّلیّه ی لازم برخوردار نیستند.

چنین امری، بی اعتمادی جهانی ایجاد می کند با این که اقتصاد دنیا، روی اعتماد می چرخد، و اگر اعتماد مردم جهان از یک پول بین المللی سلب شود، نظام بانکی بین المللی به هم می ریزد.

بررسی ها خیلی از محقّقان را به این نتیجه می رساند که حاصل آموزه های ما در مدارس مدیریّت و بازرگانی جز این نخواهد بود، آموزه ی ما به آقای مدیر این است که تمام تلاش خود را صرف

این درآمد حداکثر و اخلاقیّات، به قوانین و قواعد تقلیل پیدا کرده است.

ص:۵۶

البته این گونه زرنگی ها در جامعه ی ما نیز مورد ابتلاء است.

امّا اگر قرار بشود در جامعه ی جهانی، اعتماد عمومی را حفظ کنیم باید مدیرانی باشند که با رعایت اخلاق، مورد وثوق باشند.

به راستی چه کسی فکر می کرد بحث اخلاق و فضایل اخلاقی داخل نظام سرمایه داری و کمپانی هایی که هدفی جز پول ندارند سر بزند و مطرح شود؟

آری! بحث عدالت مطرح شده و نهضتی عالم گیر خواهد شد که پرچم اخلاق و عدالت را دوباره برافرازد. آینده ی جهان از آنِ نهضت اخلاقی است. از این رو ما به یک اقتصاد اخلاقی و یک سیاست اخلاقی نیاز داریم.

اگر کسی چنین پرچمی را بلند کند، ندای استجابت از

سراسر جهان خواهد شنید. امّا نمی شود کسی چنین شعاری را بدهد، ولی خود عامل به آن نباشد.

ص:۵۷

منتظران، عاملان به محاسن اخلاقی

این توصیه بسیار عمیق است که منتظران مهدی علیه السلام باید عاملان به محاسن اخلاق باشند. هرگز این یک توصیه ی فردی نیست، چرا که کسب صلاحیّت مدیریّت جهانی مرهون این است که ما بتوانیم الگویی برای اخلاق جهانی ارائه کنیم و فضائل اخلاقی، یک نوسازی جهانی می طلبد. جامعه ی شیعه این موهبت را دارد که پیام الهی را در مورد آینده ی جهان بی پیرایه تر و شفاف تر از دیگران ارائه کنند. وگرنه اصل اعتقاد به موعود

جهانی ویژه ی شیعه حتّی اهل اسلام نیست بلکه در همه ی ادیان جهان این را سراغ داریم.

ص:۵۸

افتخـار شـیعه در این است که توصـیفات، راهنمـایی هـا و اطلاعـات تفصـیلی بیشـتری در این زمینه دارد. آیـا به راستی مـا این نصیحت را قدر می دانیم؟ آیا به این راهنمایی ها عمل می کنیم و آن ها را به کار می بندیم؟

فایده ی اصلی جشنهای دهه ی مهدویّت در این است که در ما عزم تجدید پیمان با رهبر این حرکت جهانی را افزایش بدهد و ما را به عملی که لازمه ی تحقّق این حکومت جهانی است، برساند.

امّـا اگر به عهـده ی فرد دیگری بگـذاریم و در ذهن بعضـی این باشـد که حکـومت امـام زمـان علیه السـلام ، توسّـط خود آن حضـرت قرار است برقرار شود، و مـا نمی توانیم کـاری بکنیم، این ادامه ی حرمـان و حسـرت، دوری و غیبت، تلخی و سـیاهی شب های هجران و غیبت خواهد بود.

سخنی از مولا

در توقیعی که امام زمان علیه السلام به شیخ مفید رحمه الله دارد حضرت به صراحت می فرماید:

اگر شیعیان ما -که خدا توفیقشان به اطاعت خدا را بیش تر کند - قلب هایشان یکی بود و به آن عهدی که با ما داشتند عمل می کردند، لَمَا تَأَخَّرَ عَنْهُمُ الْیُمْنُ بِلِقَائِنَا، توفیق دیدار ما از آن ها سلب نمی شد، چیزی که ما را باز می دارد کارهای آن هاست.(۱)

ص:۶۰

۱- بحار الأنوار، ج ۵۳: ص۱۷۷، ح۸.

عاشـقان و شیداهای ظهور امام زمان علیه السلام باید نگاهی به کارنامه ی خود کنند، مردان و زنان منتظر کارنامه ی سالیانه ی خود را بررسـی کننـد که چه کـاری کرده انـد که امـام زمـان علیه السـلام را به آن هـا نزدیک تر و آن ها را به امام زمان علیه السلام نزدیک تر کرده باشد. چه کاری کرده اند که جامعه را برای آن نهضت جهانی آماده تر کرده باشند.

پناه بر خدا در این سوی داستان! چه کاری کرده ایم که ایشان را از خودمان دلگیر و جامعه را از ایشان دورتر کرده ایم.

انتظار، فقط به لفظ نیست. اگر توفیق پیـدا کردیم باید هم در قول و هم در عمل این شـیدایی و شـیفتگی را اثبات کنیم. در این صورت پایان روایت پر امید شامل حال ما خواهد بود که حضرتش فرمودند:

«فَلْيَنْتَظِرْ وَ لْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ وَ هُوَ مُنْتَظِرٌ.»(۱)

منتظر، آن است که عمل کند، و مژده ی بسیار شیرین پایان روایت را شامل حال خود کند که فرمودند:

۱- بحار الأنوار، ج ۵۲: ص ۱۴۰، ح ۵۰.

«أَيَّتُهَا الْعِصَابَةُ الْمَرْحُومَةُ»

گوارای شما باد، ای گروه مورد رحمت خدا !

بنابراین، اگر کسی خودش را به تراز مهدی علیه السلام برساند برای او غیبت نیست. غیبت، غیبت ما از اوست، نه غیبت او از ما، خدا کاری که با او بوده انجام داده است.

برخی می پرسند: چرا امام زمان علیه السلام بیش از هزار سال عمر دارند؟!

یکی از رموزش این است که خدا گفته: کاری که قرار بود با او انجام دهد، انجام دادم او را خلاف عادت معمول زنده نگه داشتم، حجّت زمان را لنگر

ص:۶۲

عالم قرار دادم، حفظ جان او را خودم به عهده گرفتم.

امّا شما اثبات کردید قابلیّت ندارید، جامعه ی بشری یازده گوهر گنجینه ی ولایت را به تیغ یا به سم شهید کردند.

اکنون شما باید در جامعه ایجاد قابلیّت کنید که هر کس خود را به این تراز برساند، از آن طرف، که طرف فیض است و کرم، کوتاهی و کم گذاشتن نیست، فیض خواهد رسید. کسانی که در این وادی گامی برداشتند، دیدند که یار، صد گام به پیش آمده است.

خدایا! به ما شایستگی حضور در چنان سطح بزرگ و بلندی عنایت فرما.

ص:۶۳

خدایا! به ما عزم هم ترازی با سطح ولایت امام زمان علیه السلام را عنایت بفرما.

للَّهُمَّ أَرِنِی الطَّلْعَهَ الرَّشِیدَهَ، وَ الْغُرَّهَ الْحَمِیدَهَ، وَ اکْحُلْ نَاظِری بِنَظْرَهٍ مِنِّی إِلَیْهِ، وَ عَجِّلْ فَرَجَهُ، وَ سَهِّلْ مَخْرَجَهُ، وَ أَوْسِعْ مَنْهَجَهُ، وَ اسْلُکْ بِنا مَحَجَّتَهُ، بِجاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الأطهار علیهم السلام .

ص:۶۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آيا كسانی كه می‌دانند و كسانی كه نمی‌دانند يكسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (كتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان

برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

